

rætttiliga kunnu koma føroyingum til góðar í tíðum, tá ið afturgongd er í føroysku vinnuni, tí tá kunnu vit "supplera" við keyptari rávøru úr okkara grannalondum.

- Eg haldi, at hetta kann koma at fáa ótrúliga stóran týðning fyri okkara vinnu, serliga okkara fiski-og alivinnu.

Hann helt, at føroyingar nú aftur kunnu byrja at droyma um tann tilfeingisdepil, sum vit hava tosað so nógv um í fleiri ár.

- Vinnan hevur bíðað eftir hesum, og nú er so møguleikin skaptur – at fiskur kann keypast úr øðrum londum og seljast aftur sum føroyskur fiskur við tollfrælsi.

Løgmaður segði seg vóna, at kummuleringsavtalan fer at skapa stabilitet og fremja vøxtur, nú ein so stórir marknaður liggur opin fyri okkum.

Trý dømir

Herluf Sigvaldsson greiddi frá tí tekniska partinum av avtaluni og vísti á trý einfald dømir um, hvussu avtalan kemur at virka í praksis.

Fyrsta dømið snúði seg um eitt føroyskt virki, sum keypir íslenskan fisk. Fiskurin verður skorin í portionir í Føroyum og paneraður. Viðgerðin er nøktandi á tann hátt, at meirvirkingin liggur í Føroyum. Hesin fiskurin

fær føroyskan uppruna og kann seljast við tollfrælsi.

Næsta dømið er eisini eitt føroyskt virki, sum keypir íslenskan fisk. Fiskurin verður skorin til flak. Í einum parti av framleiðsluni er viðgerðin ov lítil, og virðisøkingin minni enn virðið á rávøruni. Í hesum førinum varðveitir vøran íslenska upprunan. Í einum øðrum parti av framleiðsluni er viðgerðin eisini ov lítil, men virðisøkingin í Føroyum er kortini størri enn virðið á rávøruni, og tí fær vøran føroyskan uppruna.

Triðja dømið snýr seg um eitt føroyskt virki, sum keypir íslenskan fisk. Hesin fiskurin verður als ikki viðgjørdur, men verður útfluttur heilur. Í hesum førinum varðveitir fiskurin íslenska upprunan.

Í øllum trimum førinum gevur kummuleringsavtalan stórar fyrimunir, tí fiskurin kann seljast í londunum, sum eru við í avtaluni, við tollfrælsi – og annars undir teimum treytum, sum viðkomandi lond hava í avtaluni.

Triðjalandstollurin er sum nevnt við nýggju avtaluni millum londini vorðin søga.

Samsavnan av uppruna

Við undirskrivingini í morgun eru Føroyar nú formligur partur í Alevropisku-Mið-

jarðarhavsskipanini um samsavnan av uppruna (Pan-Euro-Med).

Sonevnda Pan-Euro-Med skipanin fevnir um ES, EFTA og miðjarðarhavslondini. Fyritreytin fyri, at ein vøra kann skifta uppruna er tó, at londini frammanundan hava eina frihandilsavtalu. Sostatt kann vinnulívið í Føroyum nýta frumreglurnar um samsavnan av uppruna móttvegis 28 londum – teimum 25 ES-londunum umframt Íslandi, Noregi og Sveits.

Eftir samráðingar við frihandilspartarnar hjá Føroyum eru einsljóðandi frumskjøl samtykt og sett aftrat øllum handilssáttmálum, sum Føroyar hava við onnur lond.

Skipanin um samsavnan av uppruna hevur fleiri tættir, sum vinnulívið í Føroyum kann nýta. Ein av meginreglunum í skipanini er sum nevnt, at vøru kunnu skifta uppruna millum lond í skipanini. Tað ber til at keypa rávøru úr øllum londunum í skipanini, tilvirka vøruna og útflyta hana við tí upprunanum, sum stendur fyri størsta virðinum í lidnu framleiðsluni.

Í avtaluni eru ásetingar um, hvussu nógv ein vøra má tilvirkast/ virðisøkjast fyri at skifta uppruna. Varðveitir ein vøra sín uppruna, skal hon útflytast eftir teimum handilsligu treytunum, sum

landið, haðani vøran er, hevur.

Loyvt er eisini at nýta vøru úr triðjalandum, t.v.s. londum, sum ikki eru við í skipanini, í eini framleiðslu. Her má markvirðið tó ikki fara upp um 10%. Sum meginregla verður hetta roknað út eftir virðinum á lidnu vøruni. Treytin fyri, at triðjalandsvøra kann nýtast er, at hon er partur av eini framleiðslugongd.

Tað er Tollvaldið í Føroyum, sum hevur eftirlitið við, at treytirnar fyri samsavnan av uppruna verða fylgdar.

Londini

Londini í skipanini eru: Føroyar, ES, Noreg, Ísland, Sveits, Likteinstein, Bulgaria, Rumenia, Turkaland, Algeria, Egyptaland, Ísrael, Libanon, Marokko, Sýria, Tunis, Vestari Árabakki og Gasa-geirin.

Føroyar kunnu samsavna uppruna við hesi lond: Ísland, Noreg, Sveits og ES (Belgia, Háland, Luxemburg, Týskland, Frakland, Italia, Danmark, Bretland, Írland, Grikkaland, Portugál, Spania, Svøríki, Finland, Eysturríki, Póland, Ungarn, Slovenia, Kekkia, Slovakia, Estland, Letland, Litavia, Kýpern og Malta.

000 pund á 35 línunum!

Sosialurin hitti hann í bátinum stutt eftir, at teir høvdu lagt til bryggju.

Lagið var gott, og uppi á bryggjunum tók landformaðurin, Jens Olsen, ímóti stampunum, sum saman við tí nógva fiskinum fyltu nóg upp í bátinum.

Í lastini, sum var á tremur, høvdu teir 14 kør, fyra kør stóðu full á dekkinum, og haraftrat høvdu teir leysan fisk á dekkinum.

So nóg rúgvaði fiskurin upp í bátinum, at teir vóru noyddir at biðja ein annan bát, sum eisini var á útróðri hendan dagin, um at læna sær kør, og haðani fingur teir fyra kør aftrat, sum heldur ikki var nóg mikið til at rúma øllum fiskinum.

Páll sigur, at øll línun var egnd við feskari og livandi gággu, sum ongantíð hevði verið fryst, og tað vísti seg, at

teir, sum egndu frysta gággu, fingur munandi minni.

- Vit keypa gággu av Oyri, og samanbera vit prísir við prísir á høggu, er bíligari at eigna við gággu, sigur hann.

Tá ið tveir mans eru á báti, er vanligt, at tann eini stendur við rulluna, meðan hin kryvur.

Rúgván, sum Páll og Janus fingur við Trygva mikudagin, er líka stór sum ein vanlig seta hjá einum stórum línubáti, sum hevur fleiri enn 10 mans umborð.

Hetta merkir, at tað hevur verið nóg at krúvt hjá manninum, sum hevur staðið við pavnin, og nógv arbeiði hevur verið av at fingið fiskin í lastina.

Veðrið var gott mikudagin, men sum dagurin leið, friskaði hann vindin av suðri,

sum seinni gekk upp í útsynning.

Páll Højgaard sigur, at báturin var so tungur, at sjógvurin stundum gekk um rútarnar, tá ið teir komu inn um Borðuna.

- Men alt gekk væl, og blíðkar hann veðrið aftur í morgin, sum vit vænta, at hann ger, fara vit avstað aftur í morgin, segði bátsformaðurin mikukvöldið.

Páll Højgaard hevur gjørt nógvar góðar útróðrardagar við bátinum, Trúgvu, men hesin dagurin man vera ein hin besti

Mynd: Vilmond Jacobsen

